สอย...สอย

นำเสนอเมื่อ : 30 พ.ค. 2552

ภาษาอีสาน เป็นภาษาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากจะใช้ในการสื่อสารกันแล้ว ภาษาอีสานยังใช้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรูสึก คติเตือนใจ และหยอกล้อเพื่อความสนุกสนานในงานรื่นเริงต่าง ๆ ในรูปของผญา หมอลำ ลำกลอน ลำซิ่ง และสอย เป็นต้น

“สอย”
คือสำนวนที่ชาวอีสานนิยมพูดเสริมหรือสอดแทรก
เมื่อหมอลำลำตกบท เป็นบทร้อยกรองปากเปล่าว่าสั้น ๆ
ที่มีผู้รองแทรกขัดจังหวะหมอลำ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
เป็นการเสริมหยอกล้อ ทั้งหมอลำ และผู้ฟัง
การเล่นสอย หมอลำ หรือ
ผู้กำลังฟังหมอลำจะเป็นใครก็ได้
ร้องกลอนสดแทรกขึ้นมาถ้ามีผู้สอยเก่ง ๆ เขาจะเรียกว่า
“หมอสอย”

ปัจจุบันมีการนำสอยมาสอดแทรกในเพลงลูกทุ่งหมอลำ
หมอลำซิ่ง หรือในการละเล่นอื่น ๆ อันเป็นการสอดแทรก
เพื่อเพิ่มรสชาติ ความสนุกสนานนการละเล่นดังกล่าว
เนื้อหา กลอนสอย
ส่วนมากจะมีถ้อยคำออกไปในทางหยาบโลน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเพศ อวัยวะเพศ
และการสืบพันธ์ทั้งคนและสัตว์
เพื่อให้เกิดความสนุกสนานแฝงไปด้วยคติเตือนใจ
ระหว่างผู้สอยและผู้ฟังจะเข้าใจกันดี

ไม่ถือโทษโกรธเคืองกันและกัน
(สารานุกรมวัฒนธรรมไทยอีสาน เล่ม 13 : หน้า 4483)
ตัวอย่างคำสอย เช่น

ภาพประกอบจาก www.oknation.net/blog

(๑) สอย สอย นกแตดแต้ บินข้วมปลายตาล
เอาแม่มาน ปานอุ้มไหเหล้า นี่กะสอย

(๒) สอย สอย สาวส่ำน้อย งอนขี้ขอนจิก
ขอนพาพลิก ขี้ติดตะโพก นี่กะสอย

(๓) สอย สอย นกแตดแต้ บินข้วมทางเกวียน
สาวนักเรียน ลาครูเลนบาว นี่กะสอย

(๔) สอย สอย เฒ่าบ้านเพิ่น ธรรมะธัมโม
เฒ่าบ้านโต แฮงเฒ่าแฮงหาว นี่กะสอย

(๕) สอย สอย ผักอี่ตู ใบหูใบหด
ผู้เฒ่าเหม็นตด งวกพูนงวกพี้ นี่กะสอย

(๖) สอย สอย นกแตดแต้ บินข้วมปลายตาล
เอาผัวทหาร บานขี้จักรย
นี่กะสอย

ความหมายของภาษาอีสาน (ข้วม =ข้าม, แม่มาน
คนท้อง , สาวส่ำน้อย = สาวรุ่น, งอย = เกาะ ,เพิ้น =เขา
คนอื่น,โต =ตัว ตัวเรา, หาว=กล้า บาบิ่น)